Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19734

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?i (DKDZ YÖ), ö?rencilerin s?n?f içi aktivitelere kat?lmaktan kaç?nma e?ilimlerinin alt?nda yatan bili?sel ve zaman yönelimi boyutlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle e?itim ba?lam?nda ö?rencilerin geçmi?, ?imdiki ve gelecekteki zaman perspektiflerinin, derse kat?l?m ve akademik motivasyon davran??lar? üzerindeki etkilerini tespit etmeyi hedefler.

Ölçe?in geli?tirme süreci, Ery?lmaz ve Dereli (2011) taraf?ndan yürütülmü? olup, sonuçlar? psikometrik özellikleri aç?s?ndan de?erlendirilmi?tir. Bu araç, ö?rencilerin kat?l?m engellerini anlamak ve bu engellere yönelik rehberlik stratejileri geli?tirmek isteyen e?itim psikologlar? ve ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Zaman Yönelimi, Derse Kat?l?m, Ö?renci Davran??lar?, Ölçek Geli?tirme, Akademik Ba?ar?, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Ali Ery?lmaz, Erol Dereli.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin derse aktif olarak kat?lmama veya pasif kalma durumlar?na yol açan psikolojik zaman boyutlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Bu tespit, ö?rencilerin kat?l?m eksikli?inin alt?nda yatan zaman perspektifine ba?l? motivasyonel faktörleri ortaya ç?karmay? amaçlar. Elde edilen veriler, e?itimcilerin ö?rencilerin kat?l?m sorunlar?na yönelik daha etkili ve bireyselle?tirilmi? müdahale stratejileri geli?tirmesine olanak tan?r.

Ölçek, ö?rencilerin k?sa vadeli (haz odakl?) veya uzun vadeli (gelecek odakl?) dü?ünce e?ilimlerinin, s?n?f içi kat?l?m gerektiren görevlerden kaç?nma davran??lar?yla nas?l ili?kilendi?ini ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?i, bireylerin olaylar? ve kararlar? de?erlendirirken odakland?klar? psikolojik zaman boyutunu, yani zaman perspektifini ölçer. Bu yap?, genellikle Philip Zimbardo'nun çal??malar?na dayanan ve geçmi?, ?imdi ve gelecek boyutlar?n? içeren çok faktörlü bir yap?d?r. Ancak bu ölçek, bu genel yap?n?n spesifik olarak s?n?f içi etkile?imlerden kaç?nma ba?lam?nda nas?l tezahür etti?ini inceler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, ö?rencilerin kat?l?m gerektiren durumlarda anl?k rahatlama (?imdiye dönük, hedonistik) aray???n? veya uzun vadeli akademik sonuçlar? (gelece?e dönük) göz ard? etme e?ilimlerini saptamaya odaklanarak, kat?l?m davran???n? etkileyen bili?sel zaman çerçevelerini ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesi olan Ery?lmaz ve Dereli (2011) çal??mas?nda detayl? olarak sunulmu?tur. Ölçek geli?tirme süreçlerinde temel olarak Yap? Geçerli?i (Construct Validity) kan?tlar? aranm??t?r. Bu kapsamda, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü göstermek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r.

Kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan makale, ölçe?in amaçlanan psikolojik yap?y? ölçmede yeterli geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir. Ölçe?in maddelerinin, zaman yönelimi ve derse kat?lmama e?ilimi aras?ndaki teorik ili?kiyi destekledi?i faktör yükleri ve model uyum indeksleri arac?l???yla kan?tlanm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarl? ve kararl? bir ?ekilde ölçme yetene?ini ifade eder. Ölçe?in güvenirlik çal??malar?nda, maddelerin iç tutarl?l???n? ölçmek amac?yla genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Geli?tirme makalesinde (Ery?lmaz & Dereli, 2011), ölçe?in alt boyutlar? veya toplam puan? için elde edilen Cronbach Alfa de?erleri rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirli?i çal??malar?n?n da yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü incelemek için Faktör Analizi yöntemleri (Aç?mlay?c? Faktör Analizi ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in zaman yönelimi yap?s?n? yans?tan teorik alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???n? belirlemeyi amaçlam??t?r.

Zaman yönelimi kuram?n?n çok boyutlu do?as? göz önüne al?nd???nda, ölçe?in de "derse kat?lmama durumunda geçmi?e dönük kayg?", "?imdiye dönük kaç?nma" veya "gelece?e dönük ilgisizlik" gibi alt faktörlere ayr?ld??? varsay?lmaktad?r. Faktör analizleri, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n teorik çerçeve ile uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Örne?in, 5'li veya 6'l? Likert format? kullan?lm?? olabilir).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (?lkö?retim ve Ortaö?retim seviyesindeki ö?renciler)

Age Group: Genç ve Ergenlik dönemi (Yakla??k 10-18 ya? aral???)

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli ilkö?retim ve ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renci örneklemi üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire). Kat?l?mc?lar, s?n?f içi kat?l?m ve zaman alg?lar?yla ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Zaman Alg?s?, Ö?renme Psikolojisi, Akademik Motivasyon, Ölçek Geli?tirme, Ali Ery?lmaz, Erol Dereli.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: erali76@hotmail.com (Sorumlu Yazar Ali Ery?lmaz)

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek **2011** y?l?nda Ery?lmaz ve Dereli taraf?ndan geli?tirilmi? ve yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücret bilgileri hakk?nda sorumlu yazar Ali Ery?lmaz ile erali76@hotmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Ery?lmaz, A., Dereli, E.(2011). Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?inin psikometrik özellikleri. *?lkö?retim Online*, *10*(3), 1178-1190.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??labilir: derse-katilmama-durumundaki-zaman-yonelimi-olcegi-toad.pdf

Derse Kat?lmama Durumundaki Zaman Yönelimi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddeler ve derecelendirme detaylar? için lütfen Ery?lmaz ve Dereli (2011) taraf?ndan yay?nlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM